

**IS-SILLABU IM (2028)**

**IL-MALTI**

**IM 22**

***SYLLABUS***

**MI SILLABU**

(Jingħata f'Settembru)

**IL-MALTI IM 22**

L-Oral (10 minuti) + Il-Kitba (Karta waħda ta' 3 sigħat)

**Id-daħla**

F'dan is-sillabu l-kandidati jsibu t-tagħrif kollu marbut mal-eżami tal-Malti tal-livell Intermedju. B'hekk ikunu jafu x'għandhom jistudjaw u x'għandhom ikunu l-ħiliet li se jkunu eżaminati fuqhom. Dan is-sillabu jagħti wkoll it-tqassim tal-marki li jintuża mill-eżaminaturi ta' dan l-eżami.

Is-sillabu jara li l-kandidati li jgħaddu mill-eżami jkunu laħqu l-livelli:

- fil-fehim, jiġifieri li juru li kapaċi jgħarblu informazzjoni ta' bixra argumentattiva, japplikawha, janalizzawha, jissintetizzawha u jevalwawha bil-fomm u bil-kitba; u
- fl-espressjoni, jiġifieri li juru li kapaċi jesprimu b'mod kunfidenti u preċiż ideat, informazzjoni u argumenti, b'mod formali, bil-fomm u bil-kitba.

Dan is-sillabu jkompli jibni fuq dak li sar fil-livell ordinarju.

**It-tqassim ġenerali tal-eżami**

L-eżami għandu żewġ taqsimiet ewlenin:

- l-Oral (10 minuti; 15% tal-marka globali), li jinkludi qari b'vuċi għolja u intervista dwar tema attwali; u
- il-Kitba (3 sigħat; 85% tal-marka globali), li tinkludi silta ta' qari b'tema attwali b'mistoqsijiet fuqha, kitba prattika, żewġ mistoqsijiet fuq il-lingwistika u żewġ mistoqsijiet fuq il-letteratura Maltija.

## **L-Oral**

**(10 minuti, 15% tal-marka globali)**

### **L-għanijiet**

F'din it-taqsim tal-eżami l-kandidati juru li għandhom ħiliet għoljin meta jiġu biex jiġihaddtu u jaqraw b'vuċi għolja bil-Malti. Għaldaqstant il-kandidati huma mistennija:

- jikkellmu b'mod kunfidenti b'Malti standard u formali,
- ikompli ma' min qed ikellimhom billi jwieġbu kull mistoqsija b'mod elokwenti,
- jirriflettu fuq tema meħuda mill-ħajja attwali,
- jagħtu fehmiethom dwar it-tema u r-raġunijiet għala waslu għalihom,
- jużaw informazzjoni li jafu fuq it-tema biex japplikawha f'oqsma oħra tal-ħajja, u minnha joffru soluzzjonijiet possibbli, u
- jaqraw b'vuċi għolja bis-sens u b'mod kunfidenti filwaqt li jirrispettaw it-ton, il-volum u r-ritmu maħsuba minn min kiteb is-silta.

### **It-tqassim tal-eżami tal-oral u l-istruzzjonijiet**

L-eżami tal-oral fih erba' taqsimiet:

1. Il-preparazzjoni
2. Introduzzjoni qasira
3. Il-qari b'vuċi għolja
4. L-intervista

Għal skop ta' standardizzazzjoni, l-eżaminaturi mitlubin jaqraw il-mistoqsijiet miktubin tal-karta tal-eżami biss u jżommu mal-ħinijiet indikati. Il-proċedura hija mfassla fuq il-Karta Mudell tal-Oral.

Matul dan l-eżami l-kandidati u l-eżaminaturi ma jistgħux jużaw apparat elettroniku.

#### **1. Il-preparazzjoni (3 minuti, bla marki)**

L-inviġilaturi jagħzlu 2 titli minn 3 (din l-għażla għandha tinbidel għal kull kandidat) u juruhom lill-kandidati. Il-kandidati jkollhom 30 sekonda biex jagħzlu titlu. Malli l-kandidati jagħzlu titlu, l-inviġilaturi jagħtuhom it-test skont it-titlu magħżul u jgħidulhom li ma jistgħux jibdlu l-għażla tagħhom.

Kull test ikun magħmul minn paragrafu informattiv marbut ma' tema attwali ta' bejn 90 u 100 kelma. Fih għandu jkun hemm żewġ numri miktubin b'figura, li jistgħu jkunu data/i, ammont/i (sa miljun) jew persentaġġ/i.

Il-kandidati jkollhom f'tit ħin biex jaqraw f'qalbhom it-test marbut mat-titlu u jekk iridu, jistgħu jniżżlu xi punti dwaru fuq karta pprovduta. Din il-karta għandha tingħata lura lill-inviġilaturi qabel il-kandidati jidhru fil-kamra tal-eżami. Il-karta bit-test jibqgħu quddiem il-kandidati għar-raba' taqsim tal-eżami.

## **2. Introduzzjoni qasira**

L-eżaminatur jibda billi jgħid: L-għodwa t-tajba/Il-waranofsinhar it-tajjeb. Liema titlu għażilt?

## **3. Il-qari b'vuċi għolja (2 minuti, 5 marki)**

Il-kandidati jintalbu jaqraw it-test li jkunu preparaw b'vuċi għolja. F'każ li jdumu iktar minn żewġ minuti biex jaqraw it-test shiħ, l-eżaminatur jwaqqfu din il-parti u jgħaddu għat-taqsima ta' wara. Jekk l-eżaminatur jaraw li xi kandidat qed ibati ħafna biex jaqra t-test, għandhom iwaqqfu din it-taqsima wara tletin sekonda.

Fl-ebda mument l-eżaminatur ma jistgħu jgħinu lill-kandidati jaqraw it-test jew xi kliem minnu.

## **4. L-intervista (8 minuti, 10 marki)**

F'din it-taqsima l-eżaminatur jistaqsu l-mistoqsijiet fuq is-suġġett li l-kandidati jkunu ppreparaw fuqu fit-2 taqsima u qraw fit-3 taqsima. L-eżaminatur jistaqsu lill-kandidati l-5 mistoqsijiet miktubin u kull darba jagħtu l-ħin li jkollhom il-kandidati biex iwieġbu. Il-kandidati jistgħu jirreferu għan-noti li jkunu kitbu fit-2 taqsima imma ma jistgħux jaqrawhom.

Il-mistoqsijiet jitqassmu kif ġej:

- L-ewwel mistoqsija titlob riflessjoni fuq parti mis-silta.
- It-tliet mistoqsijiet ta' wara jistaqsu 'l-kandidati l-opinjoni tagħhom flimkien mar-raġuni, fuq partijiet mis-silta u f'kuntest usa' mis-silta li jkunu qraw. F'dawn il-mistoqsijiet tkun evalwata l-ħila tal-applikazzjoni.
- Il-ħames mistoqsija tkun waħda ta' ipoteżi u li fiha l-kandidati jkunu jridu joffru soluzzjoni/jjiet.

L-eżaminatur jistaqsu l-mistoqsijiet skont il-karta tal-eżami biss u għandhom iżommu mat-8 minuti indikati. F'każ li l-kandidati jaqtgħu t-tweġibiet fil-qosor wisq, l-eżaminatur jirrepetu l-mistoqsija darb'oħra biss biex iħeġġuhom jikkellmu iktar.

Fl-ebda mument l-eżaminatur m'għandhom jikkummentaw fuq kif sejr in jew kif marru l-kandidati.

## **5. L-għoti tal-marka**

F'din it-taqsima l-eżaminatur jitolbu lill-kandidati joħorġu mill-kamra u jevalwaw waħedhom, skont l-osservazzjonijiet li jkunu għamlu matul l-eżami, biex jaslu għall-marka finali.

L-eżaminatur għandhom jużaw din l-iskema tal-marki, maqsuma fi tnejn: waħda għall-qari b'vuċi għolja u l-oħra għall-intervista.

**A.**

| <b>Il-kompetenza fil-qari b'vuċi għolja</b> |                                                                                             | <b>Il-marki</b> |
|---------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| <b>1.</b>                                   | Kapaċi jippronunzjaw il-kliem b'Malti standard.                                             | <b>0-1</b>      |
| <b>2.</b>                                   | Kapaċi jaqraw bis-sens (jiġifieri jirrispettaw it-ton u l-punteġġjatura li hemm fis-silta). | <b>0-1</b>      |
| <b>3.</b>                                   | Kapaċi jaqraw b'mod mexxej (jiġifieri jirrispettaw ir-ritmu).                               | <b>0-1</b>      |
| <b>4.</b>                                   | Kapaċi jaqraw in-numri pprovduti fis-silta. (Il-kandidati jieħdu l-marka għal kull numru).  | <b>0-2</b>      |
| <b>It-total</b>                             |                                                                                             | <b>5</b>        |

**B.**

| <b>Il-kompetenza fit-tweġib tal-mistoqsijiet tal-intervista</b> |                                                                                               | <b>Il-marki</b> |
|-----------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| <b>1.</b>                                                       | Kapaċi jużaw pronunzja standard.                                                              | <b>0-1</b>      |
| <b>2.</b>                                                       | Kapaċi jwieġbu b'mod relevanti kull mistoqsija.                                               | <b>0-1</b>      |
| <b>3.</b>                                                       | Kapaċi jagħtu opinjoni/jiet u r-raġuni/jiet fuq it-tema.                                      | <b>0-2</b>      |
| <b>4.</b>                                                       | Kapaċi jipotizzaw sitwazzjoni mit-tagħrif li jingħatalhom u joffru soluzzjoni/jiet possibbli. | <b>0-2</b>      |
| <b>5.</b>                                                       | Kapaċi jużaw Malti idjomatiku.                                                                | <b>0-2</b>      |
| <b>6.</b>                                                       | Kapaċi jużaw lessiku xieraq fid-diskors tagħhom.                                              | <b>0-2</b>      |
| <b>It-total</b>                                                 |                                                                                               | <b>10</b>       |

**Fit-taqsimha tal-intervista l-kandidati ma jistgħux iġibu iżjed minn 5 marki jekk:**

- il-Malti tagħhom huwa batut ħafna, jiġifieri miżgħud bi żbalji grammatikali u/jew lessikali (billi, ngħidu aħna, idahħlu kliem mill-Ingliš mingħajr bżonn), u/jew
- ikunu qatgħu fil-qasir wisq u mhux kapaċi jelaboraw it-tweġibiet tagħhom.

## **Il-Kitba**

**(3 sigħat, 85% tal-marka globali)**

### **L-Għanijiet**

F'din it-taqsimha tal-eżami l-kandidati jridu juru li għandhom hiliel għoljin meta jiġu biex jiktbu u jaqraw bil-Malti. Għaldaqstant il-kandidati huma mistennija:

- jiktbu b'mod elokwenti, b'Malti standard u formali skont ir-regoli uffiċjali tal-kitba,
- jesprimu ruħhom bil-kitba dwar tema attwali li jkunu qraw,
- jirriflettu fuq temi lingwistiċi u jiktbu fuqhom, u
- jirriflettu fuq xogħlijiet letterarji u jiktbu fuqhom.

### **It-tqassim tal-eżami tal-kitba u struzzjonijiet**

Din il-karta hija magħmula minn 3 taqsimiet:

- A. il-qari u l-kitba,
- B. il-lingwistika, u
- C. il-letteratura.

Għal kull taqsimha, il-kandidati huma mistennija jiktbu b'mod:

- organizzat,
- idjomatiku, u
- grammatikament korrett.

Matul dan l-eżami l-kandidati ma jistgħux jużaw apparat elettroniku jew kwalunkwe forma ta' kitba, stampata jew mhix.

### **TAQSIMA A: Il-komponent tal-qari u tal-kitba Prattika (20 marka)**

F'din it-taqsimha l-kandidati jingħataw test informattiv jew argumentattiv ta' bejn 280 u 300 kelma. Il-kandidati huma mitluba jaqrawh u jifhmuh sew u wara jwieġbu 3 mistoqsijiet fuqu.

Barra minn hekk, f'din it-taqsimha l-kandidati jintalbu jiktbu test ta' natura Prattika ta' bejn 100 u 150 kelma. It-tema tal-kitba tittieħed mit-test tal-qari.

#### **■ Il-qari (10 marki)**

Il-mistoqsijiet marbutin mal-qari jeżaminaw dawn il-ħiliet:

##### **1. L-għarfien (2 marki)**

Din il-mistoqsija titlob lill-kandidati jhaddmu l-għarfien li kisbu mit-test biex juru li fehmu. Il-mistoqsija tingħata fil-format ta' *agħzel it-tajba*. Jingħataw 4 tveġibiet possibbli jixxiebhu u minnhom il-kandidati jridu jagħzlu l-unika tveġiba korretta.

## 2. Il-fehim u t-taqsisra (5 marki)

Din il-mistoqsija titlob lill-kandidati jgassru t-test shiħ. Huma għandhom jużaw il-ħiliet tal-fehim, biex juru li fehm u t-test, u l-ħila tas-sintezi, biex filwaqt li jagħzlu l-iktar punti importanti tat-test jgħaqqduhom u jipprezentawhom fi kliemhom f'paragrafu ta' bejn 80 u 90 kelma. It-taqsisra trid tinkiteb f'paragrafu wieħed skont il-persuna u t-temp indikat fil-mistoqsija.

Għall-fini tal-għadd tal-kliem, l-artiklu u l-prepożizzjonijiet bl-artiklu ma jitqisux bħala kliem separat. Eż: bil-karozza u l-karozza jitqiesu bħala kelma waħda.

Il-marki jingħataw skont dawn iż-żewġ skemi:

| <b>A. L-użu tekniku tal-lingwa (l-ortografija, il-morfoloġija, is-sintassi u l-punteġġjatura)</b> |                    |                    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|--------------------|
| <b>0</b>                                                                                          | <b>Marka</b>       | <b>2 marki</b>     |
| Iktar minn 10 żbalji                                                                              | Minn 3 sa 9 żbalji | Minn 1 sa 2 żbalji |

Jiġu ppenalizzati żbalji li huma repetuti wkoll.

| <b>B. Il-kontenut tat-taqsisra</b>                                                                                                 |                                                                                         |                                                                           |                                                                                                                       |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>0</b>                                                                                                                           | <b>Marka</b>                                                                            | <b>2 marki</b>                                                            | <b>3 marki</b>                                                                                                        |
| Il-kandidati ma jgħibu ebda marka jekk ma jidentifikaw l-ebda wieħed mill-punti ewlenin jew jekk jikkupjaw iktar minn nofs it-test | It-test miktub fi kliem il-kandidati, b'aktar minn żewġ punti importanti mħolljin barra | It-test miktub fi kliem il-kandidati, u l-punti importanti msemmin kollha | Tingħata din il-marka f'każ li l-kandidati jiktbu taqsira bil-punti kollha importanti msemmin b'essenzjoni eċċellenti |

## 3. Tista' tingħata mistoqsija waħda minn dawn (3 marki):

### L-analiżi

Din il-mistoqsija titlob lill-kandidati jużaw il-ġudizzju tagħhom biex janalizzaw it-test fil-fond. Il-mistoqsija tiffoka fuq il-ġerarkija tal-ideat u r-relazzjoni ta' bejniethom, jew l-organizzazzjoni tat-test jew parti/jiet minnu, jew l-inferenza. Il-kandidati jistgħu jintalbu jagħtu raġuni/jiet biex isostnu t-tweġiba. Marka minnhom għandha tingħata għall-ortografija.

### JEW

### Is-sintezi

Din il-mistoqsija titlob lill-kandidati jagħmlu l-konnessjoni bejn l-argumenti fit-test, jew l-ipotezi, u minn dawn joffru soluzzjoni/jiet ġdida/ġodda. Il-kandidati jistgħu jintalbu jagħtu raġuni/jiet biex isostnu t-tweġiba. Marka minnhom għandha tingħata għall-ortografija.

### JEW

## **L-evalwazzjoni**

Din il-mistoqsija titlob lill-kandidati jagħtu l-opinjoni/jiet fuq parti/jiet tat-test, jew fuq it-test sħiħ. Il-kandidati jistgħu jintalbu jagħtu raġuni/jiet biex isostnu t-tweġiba. Marka minnhom għandha tingħata għall-ortografija.

### **■ Il-kitba (10 marki)**

Il-kandidati jintalbu jiktbu kitba ta' bejn 100 u 150 kelma abbażi tal-istess test tal-qari. Il-kandidati jintalbu jiktbu waħda minn dawn biex juru li kapaci japplikaw kitba fuq it-test li jkunu qraw:

### **L-ittra elettronika formali**

Il-kandidati jintalbu jiktbu ittra biex jagħtu jew jitolbu informazzjoni, opinjoni/jiet, rakkomandazzjoni/jiet, ilment/i, istruzzjoni/jiet, jew kumment/i, abbażi tat-test tal-qari. Il-kandidati mhux mistennija jiktbu l-indirizz postali jew elettroniku. L-ittra tista' titqassam f'paragrafi.

**JEW**

### **Ir-rapport**

Il-kandidati jintalbu jiktbu rapport dwar post, persuna, sitwazzjoni, esperjenza, abbażi tat-test tal-qari. Ir-rapport għandu jinkiteb fit-tielet persuna, fil-perfett. Ir-rapport jista' jitqassam f'paragrafi.

**JEW**

### **Id-deskrizzjoni ta' proġett**

Il-kandidati jintalbu jiktbu deskrizzjoni ta' proġett li bihsiebhom iwettqu abbażi tat-test tal-qari. Din il-kitba għandha tinkludi l-għanijiet ewlenin tal-proġett, id-deskrizzjoni tiegħu u pjan ta' kif jista' jitwettaq. Id-deskrizzjoni ta' proġett tista' titqassam f'paragrafi.

**JEW**

### **Il-kitba espożitorja**

Il-kandidati jintalbu jiktbu kitba espożitorja abbażi tat-test tal-qari. Din il-kitba tagħti informazzjoni dwar xi ħaġa jew tispjega xi ħaġa bħal ngħidu aħna kitba li jkun hemm f'enciklopedija, jew manwal, magazin jew gazzetta. Permezz ta' din it-tip ta' kitba l-kandidati jridu juru li jafu jagħtu spjegazzjoni tas-sugġett li se jiktbu fuqu. Il-kitba espożitorja tista' titqassam f'paragrafi.



Il-marki jingħataw skont din l-iskema:

| <b>A. L-użu tekniku tal-lingwa (l-ortografija, il-morfoloġija, is-sintassi u l-punteġġjatura)</b> |                    |                    |                    |                    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|--------------------|--------------------|--------------------|
| <b>0</b>                                                                                          | <b>Marka</b>       | <b>2 marki</b>     | <b>3 marki</b>     | <b>4 marki</b>     |
| Iktar minn 9 żbalji                                                                               | Minn 7 sa 8 żbalji | Minn 5 sa 6 żbalji | Minn 3 sa 4 żbalji | Minn 1 sa 2 żbalji |

Jiġu ppenalizzati żbalji li huma repetuti wkoll.

| <b>B. Il-kontenut tal-kitba</b>                                                                  |                                                                                                                       |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>L-organizzazzjoni tal-kitba</b>                                                               |                                                                                                                       |
| <b>0-marka</b><br>Kitba illoġika bi tqassim imħawwad u bla rabta bejn idea u oħra                | <b>2 marki</b><br>Kitba mfassla bi ħsieb u mqassma f'paragrafi li juru sens ta' loġika u sekwenza                     |
| <b>L-għarfien tas-suġġett u l-argumentazzjoni</b>                                                |                                                                                                                       |
| <b>0-marka</b><br>Kitba sfukata u bla sustanza u li ma turi l-ebda għarfien tas-suġġett          | <b>2 marki</b><br>Kitba li turi għarfien sod tas-suġġett, b'argumenti żviluppati u sostanzjati minn raġunijiet validi |
| <b>L-espressjoni</b>                                                                             |                                                                                                                       |
| <b>0-marka</b><br>Kitba li ma tikkomunikax, b'espressjoni fjakka, mhix naturali, mhix idjomatika | <b>2 marki</b><br>Kitba ċara, mexxejja, idjomatika u naturali                                                         |

1. Kitba li toħroġ barra mis-suġġett ma tistax tiegħu iktar minn 4 marki.
2. Kitba li fiha inqas minn 90 kelma ma tistax tiegħu iktar minn 4 marki.

## **TAQSIMA B: Il-komponent tal-lingwistika (21 marka)**

Dan il-komponent fih żewġ taqsimiet obbligatorji:

1. il-lingwa ġenerali, u
2. il-komponenti kostitwenti tal-lingwa Maltija.

F'dan il-komponent il-kandidati huma mistennija jkunu jafu jiddefinixxu aspetti varji tal-lingwa ġenerali kif ukoll jesponu kitba fuq il-komponenti storiċi ewlenin li jsawru l-lingwa Maltija.

### **1. Il-lingwa ġenerali (6 marki)**

Din it-taqsimha tinkludi 3 temi u l-kandidati huma mistennija jagħtu prinċipji ġenerali billi juru li jafu x'inhuma l-karatteristiċi ewlenin u s-siwi tagħhom. Il-kandidati jingħataw mistoqsija wahda fuq tema minn dawn jew parti minnha u mistennija jiktbu paragrafu ta' bejn 80 u 100 kelma. It-temi huma:

- **Il-funzjonijiet ewlenin tal-lingwa:** Il-kandidati juru li jafu x'inhuma l-funzjonijiet ewlenin tal-lingwa u jiktbu fuqhom, jiġifieri: (i) il-lingwa bħala mezz ta' komunikazzjoni, (ii) il-lingwa bħala mezz ta' integrazzjoni u/jew separazzjoni bejn komunitajiet differenti, u (iii) il-lingwa bħala mezz ta' identità.

- **Il-varjetajiet tal-lingwa:** Il-kandidati juru li jafu jagħmlu distinzjoni bejn; (i) il-lingwa mitkellma u miktuba, informali u formali; (ii) il-varjetà standard u d-djalett; u (iii) id-diglossja u l-bilingwiżmu.
- **Is-self lingwistiku:** Il-kandidati juru li jafu li l-lingwi kollha jissellfu minn xulxin u huma mistennija li jagħtu xi eżempji ta' kliem missellef fil-Malti.

### L-għoti tal-marka

Il-marki għal din it-taqsima jingħataw għall-użu tekniku tal-lingwa u għall-kontenut.

Tintuża din l-iskema għall-użu tekniku tal-lingwa.

| A. L-użu tekniku tal-lingwa (l-ortografija, il-morfoloġija, is-sintassi u l-puntegġjatura) |                                  |                                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|----------------------------------|
| 0                                                                                          | Marka                            | 2 marki                          |
| Iktar minn 10 żbalji mhux repetuti                                                         | Minn 3 sa 9 żbalji mhux repetuti | Minn 1 sa 2 żbalji mhux repetuti |

Jiġu ppenalizzati żbalji li huma repetuti wkoll.

L-4 marki l-oħra jingħataw fuq il-kontenut. 2 marki minn dawn jingħataw għar-relevanza tal-eżempji fit-tishih tal-kontenut, filwaqt li 2 marki oħra jingħataw għall-għarfien skont dak li titlob il-mistoqsija.

Din it-taqsima m'għandhiex tingħata aktar minn 2 marki jekk iktar minn nofs il-kontenut tal-paragrafu ma jkunx iwieġeb il-mistoqsija magħżula, u/jew ikun inqas minn 60 kelma.

## 2. Il-komponenti kostitwenti tal-lingwa Maltija (15-il marka)

F'din it-taqsima l-kandidati jingħataw mistoqsija waħda u jintalbu jiktbu komponiment ta' bejn 300 u 350 kelma fuq **il-komponenti kostitwenti ewlenin li jsawru l-lingwa Maltija**. Huwa mistenni li l-kandidati jkollhom għarfien essenzjali fuq:

- **Il-mixja storika tat-tiswir tal-lingwa Maltija:** Il-kandidati juru li jafu tagħrif storiku fuq minn meta beda l-Malti sal-lum.
- **Il-lessiku:** Il-kandidati juru li jafu li l-lessiku Malti huwa mibni fuq l-Għarbi, l-Isqalli, it-Taljan u l-Ingliz. Il-kandidati huma mistennija jagħtu eżempji ta' kliem ta' nisel Għarbi, Sqalli, Taljan u Ingliz fil-Malti u tal-klassifikazzjonijiet lessikali ewlenin.
- **Il-morfoloġija:** Il-kandidati juru li jafu li l-morfoloġija Maltija, fil-bażi tagħha, hija Għarbija imma matul iż-żmien daħħlet bosta aspetti morfoloġiċi Rumanzi u oħrajn mill-Ingliz. F'din it-taqsima l-kandidati huma mistennija jispjegaw dan kollu u jagħtu eżempji ta' aspetti morfoloġiċi mill-Malti mnissel mill-Għarbi, mir-Rumanz u mill-Ingliz.
- **L-integrazzjoni:** Il-kandidati juru li jafu kif xi drabi fil-Malti l-Għarbi, l-Isqalli, it-Taljan jew l-Ingliz integraw flimkien. Il-kandidati huma mistennija jagħtu eżempji ta' kliem ta' nisel Għarbi li jaħdem b'morfoloġija Rumanza u ta' kliem Rumanz u Ingliz li integra ruħu fil-morfoloġija Għarbija.

Il-kandidati għandhom jagħtu eżempji li jistgħu jkunu wkoll f'forma ta' tabella biex jispjegaw aħjar l-argumenti tagħhom.

**L-għoti tal-marka**

Il-marki għal din it-taqsima jingħataw għall-użu tekniku tal-lingwa u għall-kontenut. Tintuża din l-iskema tal-marki għall-użu tekniku tal-lingwa (l-ortografija, il-morfologija, is-sintassi u l-puntegġjatura).

| 0                      | Marka                  | 2 marki             | 3 marki            | 4 marki            |
|------------------------|------------------------|---------------------|--------------------|--------------------|
| Iktar minn 16-il żball | Minn 11 sa 15-il żball | Minn 7 sa 10 żbalji | Minn 4 sa 6 żbalji | Minn 1 sa 3 żbalji |

Jigu ppenalizzati żbalji li huma repetuti wkoll.

Il-11-il marka l-oħra jingħataw fuq il-kontenut. 3 marki minn dawn jingħataw għar-relevanza tal-eżempji fit-tisħih tal-kontenut, filwaqt li 8 marki oħra jingħataw għall-għarfien skont dak li titlob il-mistoqsija.

Din it-taqsima m'għandhiex tingħata aktar minn 5 marki jekk iktar minn nofs il-kontenut tal-komponent ma jkunx iwieġeb il-mistoqsija magħżula, u/jew ikun inqas minn 300 kelma.

**TAQSIMA Ċ: Il-komponent tal-letteratura (Il-Poeżija) (22 marka)**

F'dan il-komponent il-kandidati huma mistennija jkun jafu jinterpretaw xogħlijiet letterarji u japprezzaw il-valuri tagħhom.

F'din it-taqsima l-kandidati mitluba jwieġbu mistoqsija waħda minn tnejn f'komponent ta' bejn 300 u 320 kelma. Huma jridu jkun jafu:

- il-kontenut tematiku u l-karatteristiċi stilistiċi ġenerali tal-poeżiji,
- it-temi ewlenin u temi sekondarji oħra li joħroġu mill-poeżiji,
- jagħrfu kif il-kontenut tematiku ta' kull poeżija joħroġ mill-istil tagħha,
- jidentifikaw il-mekkanizmi letterarji ewlenin li jwasslu l-ħsibijiet, l-emozzjonijiet u l-esperjenzi tal-poeżija, fosthom: il-ħsejjes, it-ton, ir-ritmu, il-lingwaġġ denotattiv, u l-lingwaġġ metaforiku, u
- jesploraw l-effetti maħluqa mill-poeżija fuq il-qarrejja.

**It-test**

Il-kandidati għandhom japplikaw il-ħiliet imsemmija għall-poeżiji tal-poetessa kontemporanja Simone Galea mill-ktieb *Xi Drabi Mqar Persuna*. Il-poeżiji magħżula huma:

1. Il-mara tal-vistu
2. Il-magħmudija ta' binti
3. Ballun tal-ġilda
4. It-tfal tal-ħarifa
5. Ġurnata l-baħar
6. Stajt xtaqt
7. Magħmul
8. Imħabbtek bħall-mewġ
9. Ġinekologija
10. Jum il-mejtin

11. Qbadtni mmiss il-kotba tiegħek
12. Jekk xi darba titlef sajf
13. Bewsa
14. Hija li qatt ma kelli
15. Oasi fid-deżert tal-Arizona
16. Rajtek darba
17. Bejn tnejn
18. Poeta tohlomx
19. Jekk tħobbni, niktiblek poezija
20. Haggjitna mergħa ħadra f'nofs il-Belt

Il-kandidati huma mistennija jagħmlu referenzi diretti għall-poeżiji billi jikkwotaw siltiet minnhom halli jsaħħu l-argumenti tagħhom fil-komponent. Il-mistoqsijiet fl-eżami ma jistgħux ikunu dwar poezija waħda biss.

### L-għoti tal-marka

Il-marki għal din it-taqsima jingħataw għall-użu tekniku tal-lingwa u għall-kontenut. Tintuża din l-iskema tal-marki għall-użu tekniku tal-lingwa (l-ortografija, il-morfologija, is-sintassi u l-puntegġjatura).

| 0                   | Marka               | 2 marki                | 3 marki                | 4 marki             | 5 marki            | 6 marki            |
|---------------------|---------------------|------------------------|------------------------|---------------------|--------------------|--------------------|
| Iktar minn 23 żball | Minn 20 sa 22 żball | Minn 17 sa 19-il żball | Minn 12 sa 16-il żball | Minn 7 sa 11 żbalji | Minn 5 sa 6 żbalji | Minn 1 sa 4 żbalji |

Jiġu ppenalizzati żbalji li huma repetuti wkoll.

Is-16-il marka l-oħra jingħataw għall-kontenut. 3 marki minn dawn jingħataw għall-kwotazzjonijiet, marka għal kull kwotazzjoni rilevanti. 13-il marka oħra jingħataw għall-għarfien skont dak li titlob il-mistoqsija.

Din it-taqsima m'għandhiex tingħata aktar minn 7 marki jekk iktar minn nofs il-kontenut tal-komponent ma jkunx iwieġeb il-mistoqsija magħżula, u/jew ikun inqas minn 300-320 kelma.

### TAQSIMA D: Il-komponent tal-letteratura (Il-Proża) (22 marka)

F'din it-taqsima l-kandidati mitluba jwieġbu mistoqsija waħda minn tnejn f'komponent ta' bejn 300 u 320 kelma. Huma mitluba jifhmu l-istrutturi u l-valuri estetici li jsawru rumanz filwaqt li jkunu jafu jiktbu fuq:

- il-plott,
- it-temi ewlenin u t-temi sekondarji,
- it-tip ta' narratur u l-kontroll tiegħu fuq il-ġrajja,
- l-karatterizzazzjoni tal-protagonist/i ewlenin u ta' wħud mill-karattri sekondarji, l-interazzjoni ta' bejniethom, u sehemhom fl-iżvilupp tal-ġrajja,
- jidentifikaw it-tonijiet u l-lingwaġġ figurattiv,
- l-ambjentazzjoni u kif din tgħin fl-iżvilupp tar-rakkont.

**It-test**

Il-kandidati għandhom japplikaw il-ħiliet imsemmija għar-rumanz *Helsien* tal-kittieb Ġużè Bonnici, maħruġ l-ewwel darba fl-1939.

Il-kandidati huma mistennija jagħtu eżempji mir-rumanz biex isaħħu l-argumenti tagħhom fil-komponent.

**L-għoti tal-marka**

Il-marki għal din it-taqsima jingħataw għall-użu tekniku tal-lingwa u għall-kontenut. Tintuża din l-iskema tal-marki għall-użu tekniku tal-lingwa (l-ortografija, il-morfologija, is-sintassi u l-puntegġjatura).

| 0                   | Marka               | 2 marki                | 3 marki                | 4 marki               | 5 marki            | 6 marki            |
|---------------------|---------------------|------------------------|------------------------|-----------------------|--------------------|--------------------|
| Iktar minn 23 żball | Minn 20 sa 22 żball | Minn 17 sa 19-il żball | Minn 12 sa 16-il żball | Minn 7 sa 11-il żball | Minn 5 sa 6 żbalji | Minn 1 sa 4 żbalji |

Jiġu ppenalizzati żbalji li huma repetuti wkoll.

Is-16-il marka l-oħra jingħataw għall-kontenut. 3 marki minn dawn jingħataw għar-relevanza tal-eżempji fit-tiżiż tal-kontenut. 13-il marka oħra jingħataw għall-għarfien skont dak li titlob il-mistoqsija.

Din it-taqsima m'għandhiex tingħata aktar minn 7 marki jekk iktar minn nofs il-kontenut tal-komponent ma jkunx iwieġeb il-mistoqsija magħżula, u/jew ikun inqas minn 300-320 kelma.